

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Район/ Муниципий:

Местност:

Училище:

Фамилия, име на ученика:

ТЕСТ № 2

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

ТЕСТОВЕ ЗА ТРЕНИРАНЕ

ЛИЦЕЙСКИ ЦИКЪЛ

Реален профил

февруари 2024 година

Време за работа – 180 минут

Необходими материали: *син химикал*.

Препоръки за кандидатите:

- Внимателно прочети заданията, предложени в теста.
- Решаване на всички тестови задачи е задължително.

Успешна работа!

Брой точки: _____

Прочетете внимателно текста и отговорете на въпросите:

В стаичката живееха двама – момчето и бащата. Момчето беше току-що навършило десет години, а баща му бе вече с посребрени коси, та изглеждаше много стар...

Бащата беше учител; имаше едно българско училище в квартал Фенер и той учеше малките българчета там... Нямахме кой да им готви; прибираха се и вечеряха сами. Вечеряха хляб с маслини или хляб със сирене, а после обратното – хляб със сирене и след това хляб с маслини. Имаха стомничка с вода. Пийвахме си добре и момчето лягаше от вътрешната страна на **миндера** и веднага заспиваше. На външната страна седяше бащата, разтваряше **тефтерите** си, отваряше мастилницата и започваше да пише.

Зимните нощи бяха дълги, а в Цариград и не много топли. Момчето спеше, напиваше се и в просъницата си виждаше **газеничето** да свети, а баща му все така да пише. Стаята бе студена, а под юргана топло. Колко ли студено беше сега на баща му?

– Тате! – казваше то, обзето от съчувствие. – Да ти направя ли кафе?

– Хай, направи, Рачо – зарадван се обръщаше назад баща му. – Направи, да стоплиш татка си.

Имаха огнище, имаха сухи дръвца. Момчето стъкваше огън, слагаше кафеничето, замирисваше на дом, замирисваше на топлинка. И двамата си помисляха в тоя миг едно и също. Мислеха си за Трявна, за майката, за другите братчета там, зад Балкана, които чакаха таткото да спечели, а Рачо да се изучи. Кафето вдигаше каймак – тъмнокафяв, гъстък.

От миндера зад гърба му Рачо го гледаше. Той изпиваше кафето, без да го усети, и пак хващаше перото. Прибираше краката си в леглото, слагаше тефтера на коляно и така, полуобърнат към него, продължаваше да пише. Фитилът в газеничето запращяваше, куче пролайваше навън... Баща му нито виждаше, нито чуваше. „Какво ли пише татко? – питаше се момчето, докато заспиваше отново. – И не му ли се спи?“

На баща му не се спеше.

Не чувстваше умора.

Не усещаше студа, който сковаваше краката му под завивката.

Той пишеше поемата „Изворът на белоногата“. Много години по-късно много учени хора щяха да кажат, че това е най-хубавата поема от времето на Българското възраждане.

Както всичко, до което се бе докоснал бащата, след много години на много хора щеше да изглежда невероятно, непостижимо и изключително. Защото бащата на момчето се казваше Петко Рачев Славейков. Човекът, който със словото си събуди българския народ от робския му унес и който написа много хубави песни за възрастните и за децата.

(по Симеон Янев)

Тефтер - голяма подвързана тетрадка на търговец за записване на сметки и др.

Миндер - предназначено за седане издигнато място покрай стена в жилищно помещение.

Газениче - тенекиена газена лампа, но без шише.

№	Тестови задачи	Точки	Точки
1.	Отговорете с ДА или НЕ според текста: А) Бащата на Рачо е учител. ДА/НЕ Б) Действието в разказа се развива през есента в Трявна. ДА/НЕ В) Рачо пишеше поемата «Изворът на белоногата». ДА/НЕ Г) „Изворът на белоногата“ е най-хубавата поема от времето на Българското възраждане. ДА/НЕ	L/0/1/2 /3/4	L/0/1/2 /3/4

2.	<p>Тълкувайте значението на дадените думи и изрази от текста с едно изречение или синонимен израз:</p> <p>А. Студът сковаваше краката му -</p> <p>_____</p> <p>Б. Замирисваше на дом _____</p> <p>_____</p> <p>В. Със словото си събуди българския народ от робския му унес -</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/1/2 /3 L/0/1/2 /3	L/0/1/2 /3 L/0/1/2 /3
3.	<p>Отговорете на въпроса, като заградите буквата на верния отговор. Към кой тип се отнася текстът?</p> <p>А. Описание.</p> <p>Б. Описание и разсъждение;</p> <p>В. Повествование.</p> <p>Г. Разсъждение и повествование.</p>	L/0/1	L/0/1
4.	<p>Открийте в текста и запишете примери на:</p> <p>3 метафори _____</p> <p>_____</p> <p>1 епитет _____</p>	L/0/1/2 /3L/0/1	L/0/1/2 /3L/0/1
5.	<p>Озаглавете текста, като назовете темата и запишете заглавието.</p> <p>_____</p>	L/0/1/2	L/0/1/2
6.	<p>Открийте в текста антоними на следващи думи и ги запишете.</p> <p>Къси - _____</p> <p>Мокри - _____</p> <p>Бодрост - _____</p> <p>Млад - _____</p> <p>Похарчи - _____</p>	L/0/1/2 /3/4/5	L/0/1/2 /3/4/5
7.	<p>Отговорете с 3-4 изречения, като посочите 2 аргумента, на въпроса: <i>Какви са отношенията между бащата и сина според текста?</i></p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/1 L/0/1/2 L/0/1 L/0/1	L/0/1 L/0/1/2 L/0/1 L/0/1
8.	<p>Характеризирайте <i>бащата</i> с 3-4 изречения, като назовете и аргументирате 3 негови черти, проявени в текста.</p>	L/0/2/3 /4 L/0/1	L/0/2/3 /4 L/0/1

	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L/0/1 L/0/1	L/0/1 L/0/1
9.	Съставете и запишете 3 /три/ изречения, като употребите думата „Сух” в различни значения /можете да промените формата на думата – род и число. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L/0/1/2 /3 L/0/1 L/0/1/2 /3	L/0/1/2 /3 L/0/1 L/0/1/2 /3
10.	Запишете следните съществителни имена <i>коляно, учител, хляб, огнище</i> . А. в множествено число <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> Б. в съчетание с числителното 2 (като го запишете с букви) <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L/0/1/2 /3/4 L/0/1/2 /3/4	L/0/1/2 /3/4 L/0/1/2 /3/4
11.	Попълнете изреченията с правилната форма на думите: А) членна форма (пълна или кратък член) Той беше (първи) _____ , с когото споделих тревогите си.	L/0/1/2 /3 L/0/1/2 L/0/1/2	L/0/1/2 /3 L/0/1/2 L/0/1/2

	<p>(Концерт) _____ на (известен) _____ музикант беше отложен поради заболяването му.</p> <p>Б) подходяща форма на местоимение Левски е националният герой, пред (кого) _____ всички българи се прекланят. Археолозите само могат да предполагат на (кой) _____ е посветено древното светилище.</p> <p>Г) форма за учтивост Госпожо, тъй като сте изключително (любезен) _____, бихте ли ми (казал) _____ кога тръгва следващият влак?</p>		
12.	<p>Трансформирайте откъса в преизказно наклонение и запишете го.</p> <p>Както всичко, до което се бе докоснал бащата, след много години на много хора щеше да изглежда невероятно, непостижимо и изключително. Защото бащата на момчето се казваше Петко Рачев Славейков. Човекът, който със словото си събуди българския народ от робския му унес и който написа много хубави песни за възрастните и за децата.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/1/2 /3/4/5	L/0/1/2 /3/4/5
13.	<p>Трансформирайте и запишете това изречение без пряка реч.</p> <p>— Тате! – казваше момчето, обзето от съчувствие. – Да ти направя ли кафе?</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/1 L/0/1 L/0/1	L/0/1 L/0/1 L/0/1
14.	<p>Препишете изречението, като поправите правописните и пунктуационните грешки.</p> <p>Прибираха са вечер по светло и излизаха сутринта по светло; улиците на Цариград в уния години съвсем не бяха безопасни за българите макар че тук живеяха толкова много, та наричаха градъ найголямото българско селището.</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/1/2 /3/4/5/6 /7/8	L/0/1/2 /3/4/5/6 /7/8

15.	<p>Прочетете изречението и запишете верните твърдения от дадените в скобите.</p> <p>Мислеха си за Трявна, за майката, за другите братчета там зад Балкана, които чакаха таткото да спечели, а Рачо да се изучи.</p> <p>_____ (сложно съчинено, сложно съставно, сложно смесено) и се състои от _____ (две, три, четири, пет, шест) прости изречения.</p>	L/0/1 L/0/1	L/0/1 L/0/1
16.	<p>Подчертайте творбите на Пенчо Славейков:</p> <p>«Неразделни», «Татковина», «Ралица», «Изворът на белоногата», «Луд гидия», «Заточенци».</p>	L/0/1/2 /3	L/0/1/2 /3
17.	<p>Напишете от кое произведение е съответният герой и посочете жанра му:</p> <p>Бойчо Огнянов _____</p> <p>Гергана _____</p> <p>Бръчков _____</p> <p>Христофор Белокровски _____</p>	L/0/1/2 /3/4 L/0/1/2 /3/4	L/0/1/2 /3/4 L/0/1/2 /3/4
18.	<p>Напишете по 2 имена на автори, които се отнасят към периода на:</p> <p>старобългарска литература _____</p> <p>_____</p> <p>възрожденска литература _____</p>	L/0/1/2 /3/4	L/0/1/2 /3/4
19.	<p>Отговорете на въпроса, като заградите верния отговор. Каква е ролята на цитираното двустишие от „Новото гробище над Сливница” в контекста на творбата?</p> <p><i>Но кой ви знай, че спите в тез полета? Над ваший гроб забвеньето цъфти.</i></p> <p>А) Задава реторичен въпрос към виновниците за жестоката кръвопролитна война.</p> <p>Б) Изразява идеята за духовното безсмъртие на героите въпреки тяхната забрава.</p> <p>В) Въвежда мотива за забравата на героичната саможертва на българските воини.</p> <p>Г) Откроява забравата на възрожденските идеали в следосвобожденското общество.</p>	L/0/1	L/0/1
20.	<p>Съставете текст разсъждение (10 - 15 изречения), в който да изразите аргументирано мнението си /3 аргумента/ относно въпроса: Какви са отношенията родители - деца в съвременното българско семейство?</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	L/0/1/2 L/0/1/2 /3 L/0/1 L/0/1	L/0/1/2 L/0/1/2 /3 L/0/1 L/0/1

